

Victor Danielsen 100 ár:

Hann helt lítið um seg sjálfvan

*Seinni partur av útvarpsfyrilestri eftir Símun Absalonsen.
Fyrri partur stóð í blaðnum týsdagin*

Í 1914 tók Victor lærara-próg. Og í Dimmalætting frá 18. juli sama ár standa nøvnini á teimum 10, ið tóku prógv og próvtøkuúrslitini. Ikki óvæntað varð Victor bestur og honum stóð nú starv í boðið. Hann varð settur sum lærari við skúlanar í Sældarfirði, á Glyvrum og í Lamba, við 14 døgum í fyrstu byggunum og 7 døgum í Lamba, men hetta starv røkkti hann bert í einar 6–7 mánaðar, so legði hann arbeiði frá sær. Hann kendi seg kallaðan til at vera trúboðara, harumframt var tað ikki alt í kristindómsfrálærni í skúlanum, ið hann kundi taka undir við, og gjørdist hetta sostatt ein samvitskuspurningur hjá honum. Prósturin á Nesi Friðrik Petersen hevur óiv-að sæð evnini hjá Victor og mælti honum til at halda fram sum lærari.

Tá Victor byrjaði sum lærari fór hann eisini undir at halda kristiligar fundir. Av tí at hann var lærari fall tað mestsum av sær sjálvum at hann fekk skúlan í Sældarfirði til at halda møtur í. At tala setti hann seg ikki fóran fyri so hann byrjaði við at lesa lestur og syngja úr donsku sálmarbókini. Serliga vóru tað teir evangelisku sálmarir hjá Brorson, ið hugtøku hann. Fyrsta røðan hjá Victor sigst at vera hildin á einum fólka-fundi á Gøtueiði, har vinmaðurin hjá Victor, Símun Pauli Konoy, hevði heitt á hann um at siga nøkur orð. Victor byrjaði so eisini at prædika í skúlanum í Sældarfirði og fólk sýndu møtunum størri áhuga enn vertskapslívnum. Men í 1916 komu Victor og fleiri av

teimum, ið savnaðust í skúlanum, til ta sannføring, at tann, ið var komin til kristna trúgv, átti at lata seg doyða. Inni við Trøllaklett í Sældarfirði vórðu 6 fólk doypt, harímillum Victor. Úr Havnini var Daniel Danielsen komin at doyða. Hesin Daniel var sum áður nevnt róptur Dollin og var systkinabarn Victors. Dollin var umvendur í Skotlandi og virkaði eitt skifti sum motorpassari á einum missiónsskipi á Congoánni í Afrika. Hann kom síðani heim aftur í 1904 og byrjaði at virka sum trúboðari í Føroyum. Á Viðareði hevði

Dollin sæð úrslit av virki sínum og tíðliga í hesari øldini var salur reistur har norðuri. At fólk byrjaðu at lata seg doyða fekk mangan froyingin at rista kross og signa seg. Í norðasta býlingi í Føroyum Uppi við Garð á Viðareði varð ein á byrgd, har fólk síðani vórðu doypt. Byrgdarfólkið kom eisini at hyggja at, og tá havt verður í huga, at slíkt hevði verið ókent áður á hesum leiðum, so skilir ein væl at fólk vóru skelkað. Ímillum tey, ið sóu hetta norðuri á Viðareði, var ein blaðungur og kanska tá viðkvæmur Christian Matras. Ein av hansara

mongu lýsingum av heimbygdini og barnaárunum er henda:

Ein hugsar mest sum sína dýru sál, ein annar um seyð og korn og kál, hin triði, um farandi er á flot, nú aftur tykist mennast lítið lot.

Ein langan congo-dæmdan prest eg sá at diva gamlan mann í byrgða á, har stóð hin gamli kavstoyttur og skalv og nam við skjálvtan himins eld og alv.

Ímillum tey mongu, ið við tíðini vórðu doypt í byrgða á, sum Chr. Matras tekur til, var eisini ein ung seld-fjarðargenta, ið nevndist Henrikka Olsen. Hon tænti á Viðareði. Seinni bleiv hon kona Victor Danielsen.

Dópurin Inni við Trøllaklett í Sældarfirði loypdi eins stóran hvøkk á byrgdarfólkið har, sum tað ið fór fram á Viðareði.

Við síni dópshandling hevði Victor brotið við heimamissionina og fólka-kirkjuna og hann misti nú eisini loyvi til at halda møti í skúlanum. Victor fór so at leiga dansistovuna og fólk leitaði til møtini. Hóast móttøða alla tíðina hevði verið ímóti møtunum, í skúlanum, so kom brotið við fólkakirkjuna at hvessa móttøðuna og bylgjurnar gingu høgur á Sældarfirði um hetta mundið.

Farið varð undir at byggja samkomuhús sum stóð liðugt í 1920 og fekk navniið »Elim«. Hetta var fyrsta samkomuhús hjá brøðrasamkomuni í Eysturoynni. Hetta sama árið giftist Victor við Henrikku, dóttur Hans Olsen bónda í Sældarfirði. Í henni fekk hann ein hollan stuðul og lívsfelaga.

Frammanundan var Victor byrjaður at ferðast kring oyggjarnar og halda møtur – eisini byrjaði hann so smátt at týða og yrkja sálmar. Í 1917 týddi hann fyrst sálmin, sum á enskum hevði upprunaheitið »After the earthly shadows have lifted«. Á føroyskum eitur hann »Tá ið hvør skuggi burtur er horvin«. Annars gjørdi hann einki við sálmatýðingar í tíðarskeiðnum 1917–19. Men í 1919 var Victor ein stóran part av árinum í Klaksvík. Tá ið bretsk skip lógu á Klaksvík, plagdu sjómenn frá hesum skipum stundum at vera á fundi í Betsda, og har

sungu teir enskar sangir. Hetta var fyrsta ferðin, at Victor kom í samband við livandi eingilskan sálmasang.

Evnir helt Victor seg ikki hava – hetta hevði einki við kávalæti at gera; hann hevði ongantíð høgur tankar um seg sjálfvan, og tað er ein spurningur hvussu langt hann hevði komið við sínum bókliga arbeiði, um ikki ávisir menn høvdu eggjað honum til at fara undir slíkt arbeiði. Her skal fyrst og fremst nevast hin navnframi Jens av Reyni í Havn. Hann eggjaði Victor at fara

Húsin við Gjógvará (Frits Johannesen)